

17.4.2014

Jakelun mukaan

Viite Valtioneuvoston periaatepäätös valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistukseksi 5.9.2013

Asia **Ministeriöiden ehdotukset valtioneuvoston päätöksen valmistelemiseksi strategisen tutkimuksen teemojen asettamiseksi**

Tällä pyynnöllä toivomme ministeriöiltä heidän ehdotuksiaan strategisen tutkimuksen tutkimusteemoiksi. Ehdotuksia pyydetään 14.5.2014 mennessä, jonka jälkeen niitä käsitellään valtioneuvoston tutkimus-, ennakkoinmti- ja arviointitoimintaa koordinoivan työryhmän (jatkossa käytetty lyhennettä TEA-työryhmä) kokouksessa 20.5.2014.

Tausta

Tämä pyyntö tukee VNK:ssa tehtävää valmistelua strategisen tutkimuksen teema-alueiksi, painopisteiksi sekä rahoituksen suuntaamiseksi. Suomen Akatemian yhteyteen perustettava strategisen tutkimuksen neuvosto (STN) tekee jatkossa aloitteen rahoitettavista tutkimusteemoista. Valtioneuvoston kanslia valmistelee valtioneuvoston yleisistunnolle strategisesti suunnatun tutkimuksen keskeisimmät teema-alueet ja painopisteet, sekä tarvittaessa rahoituksen suuntaamisen määriteltyjen painopisteiden välillä.

Strategiseen tutkimukseen tällä rahoitusinstrumentilla sisältyy pitkäjänteistä ongelmakeskeistä tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnan haasteisiin ja ongelmiin. Tällä rahoituksella ei vastata lyhyen aikajänteiden tietotarpeisiin.

Ohjelmallistamisesta (ja näin ollen ohjelmien ja hankkeiden määrästä) vastaa strategisen tutkimuksen neuvosto (STN), jonka opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa heinäkuussa 2014. Tarkoitus on, että valtioneuvosto päättää vuosittain strategisen tutkimuksen teema-alueista ja painopisteistä. Valtioneuvoston päätökseen perustuen strategisen tutkimuksen neuvosto päättää tämän jälkeen tutkimustoiminnan ohjelmarakenteesta, ohjelmien laajuudesta, tutkimushankkeiden valinnasta ja rahoituksesta sekä tarvittavista päätöksenteko- ja muiden tukirakenteiden perustamisesta. Tarkoitus on, että myös korjausliikkeet ovat mahdollisia yhteiskunnan

tietotarpeiden muuttuessa. Valmistelussa on tärkeää huomioida kansainvälinen tutkimustoiminta ja tutkimustoimijoiden (sektoritutkimuslaitosten ja yliopistojen sekä julkisen ja yksityisen sektorin) yhteistyö.

Valmistelu on osa valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistuksen toimeenpanoa (VNp. 5.9.2013; <http://vnk.fi/hankkeet/tutkimuslaitosten-ja-rahoituksen-kokonaisuudistus/fi.jsp>).

Ministeriöiden ehdotukset strategisen tutkimuksen teemoiksi

Ministeriöitä pyydetään toimittamaan 2-4 perusteltua teemaehdotusta valtioneuvoston kanslialle 14.5.2014 mennessä sähköisesti kirjaamo@vnk.fi -osoitteeseen.

Ehdotuksissa pyydetään perusteltuja näkemyksiä teemoista, joihin strategista tutkimusta tulisi suunnata. Valmistelussa haetaan ehdotuksia tutkimusteemoiksi, joissa on erityisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin tarvitaan ratkaisuja tulevaisuudessa. Luonteeltaan teemaehdotusten oletetaan olevan pääosin monitieteisiä ja hallinnonalojen rajoja ylittäviä näkemyksiä ja toimintaa edellyttäviä. Toteutuksessa ja sisällöllisessä kehittämisessä edellytetään myös erityishuomiota kumppanuuksille (tutkijat, päätöksentekijät, kolmas sektori ja elinkeinoelämä).

Valtioneuvoston kanslia koordinoi strategisen tutkimuksen neuvoston aloitteen pohjalta valtioneuvoston päätöksen valmistelun yhteistoiminnassa eri ministeriöiden kanssa tutkimusasiantuntijoita ja tutkimus- ja innovaationeuvostoa kuullen.

Tutkimusteemoissa toteutetaan jatkossa monivuotisia hankkeita: rahoitusta 2015 on käytettävissä n. 57 miljoonaa euroa, joten vuosittain teemoja voi todennäköisesti olla 2-4.

Ministeriöiden teemaehdotukset pyydetään seuraavalla rakenteella:

- **Teeman nimi**
- **Sisältökuvaus:** Teemaan liittyvät haasteet ja ratkaisutarpeet ja tietotarpeiden aikajänne. Ministeriöt voivat halutessaan antaa myös suuntaa-antavan arvion teeman edellyttämästä rahoitusosuudesta suhteessa kokonaisrahoitukseen (n. 57 miljoonaa 2015)
- **Lisäarvotekijät:** tekijät, jotka perustelevat juuri tämän teeman valintaa. Näitä ovat muun muassa a) lisäarvo julkiselle ja yksityiselle sektorille, tiedon lisääntyminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, b) tiedon lisääntyminen ja osaamisen vahvistuminen valituilla tieteenaloilla ja monitieteisyys, c) tutkimuslähtöisten yritysten ja innovaatioiden määrän kasvu, d) tutkimustiedon kysynnän ja hyödyntämisen lisääntyminen, e) muut – mitkä?
- **Muut mahdolliset tarkennukset ja reunaehdot:** alustavia näkemyksiä siitä, miten paljon kyseiseen teemaan liittyvää tutkimusta Suomessa nykyisin tehdään, teema-alueen parhaat

asiantuntijat Suomessa ja kansainvälisesti, alustavat ajatukset mahdollisista yhteyksistä yritys- ja innovaatiotoimintaan tai muut ministeriön olennaisiksi reunaehdoiksi tunnistamat asiat.

Valtioneuvoston päätöksen valmistelun aikataulu

TEA-työryhmä käsittelee ehdotukset kokouksessaan 20.5.2014. Tämän jälkeen valtioneuvoston kanslia järjestää yhteiskunnallisille sidosryhmille keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia: ensimmäinen 3.6.2014, toinen syyskuussa myöhemmin määriteltävänä ajankohtana. Näissä tilaisuuksissa teemakeskustelua voidaan jatkaa yhteiskunnallisten sidosryhmien ja tiedon hyödyntäjien kanssa. Strategisen tutkimuksen neuvosto tekee aloitteensa itsenäisesti.

Lisätietoja

Tiedeasiantuntija

Kaisa Lähteenmäki-Smith 0295-160166 tai 050-347 4187; anna-kaisa.lahteenmaki-smith@vnk.fi.

Taina Kulmala
Neuvotteleva virkamies

Sari Löytökorpi
Projektipäällikkö

Jakelu

Ministeriöt

Tiedoksi

Ministeriöiden kansliapäälliköt
TEA-työryhmä

